

Tampereen ammattikorkeakoulu
Ammatillinen opettajakorkeakoulu

Kehittämishanke

Opetussuunnitelman perusteista kohti uutta rytmimusiikin opetuksen toteutustapaa

Juha Unkila

Tampereen ammattikorkeakoulu
Ammatillinen opettajakorkeakoulu
Opettajankoulutuksen kehittämishanke

Juha Unkila,
Opetussuunnitelman perusteista kohti rytmimusiikinopetuksen toteutussuunnitelmaa
22 s + 19 liitesivua
Ryhmän opettaja, yliopettaja Pekka Kalli
Joulukuu 2009

TIIVISTELMÄ

Tässä kehittämishankkeessa tarkoituksenani oli kehittää työkalu opetussuunnitelman toteuttamiseksi. Tarkoituksenani oli myös saada aikaan matriisi, joka selventää niin opiskelijalle kuin opettajallekin eri opiskelukokonaisuuksien yhteyksiä toisiinsa ja toisaalta tuottaa uuden, kokonaisvaltaisen ajattelutavan rytmimusiikin opiskeluun ja opetukseen ryhmässä. Tarkoituksena ei ole ollut muuttaa opettajien didaktisia keinoja.

Ryhdyin tähän työhön oppilaitoksessamme ilmenneen tarpeen vuoksi. Tämä tarve muodostui opintosisältöjen päällekkäisyydestä ja joidenkin osuuksien puutteet, huomioista lasteneista oppimistuloksista sekä arvioinnin yhdenmukaisuudessa ilmenneistä puutteista.

Olen työstänyt kehityshankettani itsenäisesti. Materiaalina käytin voimassa olevia opetussuunnitelman perusteita, oppilaitoksen omaa opetussuunnitelmaa, opettajien kuvailemia opetussisältöjä sekä soveltaen yhdysvaltalaista opetuskäytäntöä. Materiaalia kerätessäni käytin hyväkseni opettajakollegojen asiantuntijuutta. Keskustelin heidän kanssaan kahden kesken sekä ryhmissä ja esittelin heille hankkeen eri vaiheissa syntyneitä ajatuksia sekä konkreettista materiaalia. Näissä yhteyksissä saamiani kommentteja käytin jatkotyöstämiseen.

Tuloksena sain aikaan erilaista perusmateriaalia ja visioita oppilaitoksen yleisestä arviointiohjeesta ja tulevaisuuden lukujärjestysmallista. Tätä materiaalia hyödynnetään syksyllä 2010 voimaan tulevan uuden opetussuunnitelman perusteiden pohjalta rakennettavan oppilaitoksen oman toteutussuunnitelman kehitystyössä.

Asiasanat: opetussuunnitelma, musiikki, yhtye

TAMK University of Applied Sciences
Professional teacher training college
Development project

Juha Unkila

From curriculum towards new completion plan in rhythmical music

22 pages+ 19 attachments

December 2009

Mentor: senior teacher Pekka Kalli

ABSTRACT

In this development project my main goal was to develop a tool which helps to make curriculum true easier. I also wanted to create matrix form, that makes easier to student as well teacher to understand the connection between each different subjects of studying and also create a new way thinking how to study and teach rhythmic music in groups. This is not ment to change any of teachers' didactical ways of teaching.

The were several needs and reasons why I started working on this. We found out that we are teaching same item on top of each others, there was also some items that were not included in curriculum and lowered results of learning and different ways of evaluation.

This project is done by myself. Material is based on today's basics of curriculum, curriculum of our conservatory, teaching items of different subjects and adapting the teaching method used in United States. I used my colleagues as specialists in the field of teaching. I discussed with them several times individually and in groups. I combined the material based on those conversations and my own thought. I presented to them my results and material I produced. I used their comments opinions while developing this work on.

I made different basic material and visionary material for evaluation and weekly schedule. Now the results are used as tools on the developing our conservatory's new completion plan which is based on new stationary basics of curriculum. Curriculum will be ready and used in Autumn 2010.

Keywords: curriculum, music, group

Musiikkialalla käytettyä termistöä

dj	tiskijukka (engl. disc jockey), henkilö, joka soittaa musiikkia yleisölle äänilevyiltä. Nykyisin myös yhtyeen jäsenenä toimiva henkilö
genre	musiikillinen tyylisuunta
harmonia	termi, jolla tarkoitetaan yhtä aikaa soivia erikorkuisia ääniä
intervalli	tapa kertoa kahden sävelen välinen korkeusero
musiikkiteknologi	henkilö, joka työskentelee musiikin äänittäjänä ja/tai äänentoistajana ja on saanut siihen koulutuksen
R&B	1950-luvulla ja 1960-luvun alussa suosittu afroamerikkalaisen populaarimusiikin tyyli
rytmiikka	yleisnimike, jolla kuvataan rytmimusiikin tyyliajajien rytmistä käsittelytapaa, myös erillinen oppiaine
rytmimusiikki	yleisnimike, jolla pyritään erottamaan länsimainen taidemusiikki (klassinen musiikki) ja kansanmusiikki esimerkiksi tanssi-, pop-, rock- ja jazz-musiikin tyyleistä
scratch	termi, jolla kuvataan dj:n tapaa käyttää vinyylilevyä osana musiikillista esitystä sen rytmisenä tai melodisena osana
soinnutus	sointujen lisääminen melodian säestykseksi
sointu	kolmen tai useamman eri korkuisen sävelen samanaikaisesti muodostama ääni
solfa	puhekielen muoto säveltapailusta, alunperin ranskankielestä: solfege
säveltapailu	nuotinlukutaitoa ja kuuloon pohjautuvaa musiikin omaksumista kehittämään pyrkivien pedagogisten menetelmien kokonaisuus
teoria	musiikinteoria on oppiaine, joka tutkii musiikin analysoinnin, kuuntelemisen, ymmärryksen ja säveltämisen menetelmiä ja kehitystä
transkribointiäänen –	musiikin – ylöskirjaamista, jollain notaatiojärjestelmällä, esimerkiksi nuotteina
transkriptio	transkriboinnin tuotos ja musiikillinen oppiaine
workshop	kestoltaan vaihteleva, tavoitteellinen ryhmäopetusmuoto

SISÄLLYSLUETTELO

1 JOHDANTO	6
2 KEHITTÄMISHANKKEEN TAUSTAA	7
2.1 Perinteinen opetus musiikkioppilaitoksissa	7
2.2 Rytmimusiikin ja klassisen musiikin välinen kuilu	7
2.3 Rytmimusiikin opiskelun ja opetuksen historiaa	7
3 TAVOITTEIDEN ASETTELU	9
4 ONGELMAT	9
4.1 Ongelmat opetussuunnitelmassa	9
4.2 Ongelmat arvioinnissa	10
5 MENETTELYTAVAT	10
5.1 Opetussuunnitelman kehittäminen	10
5.2 Arvioinnin kehittäminen	16
6 POHDINTAA	18
7 TULOKSIA	20
8 LÄHTEET	22
9 LIITELUETTELO	22

1 JOHDANTO

Tämän kehittämishankkeen idea syntyi keskustelussa kollegan kanssa. Aiheena oli oppilaitoksen uusi opetussuunnitelma ja sen yksinkertaistaminen siten, että opettajat ja opiskelijat pystyvät helposti seuraamaan opetussuunnitelman perusteissa vaadittuja linjoja ja ymmärtävät opetettavien asioiden yhteyden toisiinsa.

Musiikkioppilaitoksissa niin perustason kuin ammatillisenkin tason opetuksessa on hyvin vanhanaikaisesti opetettu teoriaa teoriana ja instrumenttitaitoja instrumenttitaitoina, täysin itsenäisinä, toisistaan irrallisina oppiaineina. Ammatillisen koulutuksen uudistuttua ja työelämän vaatimusten mukaantulo lisäsi tähän voimakkaan tarpeen yhtyetaitojen opetukseen ja kehittämiseen. Kuitenkin vanha jako, oppiaineet omina yksikköinään, on säilyttänyt asemansa hyvinkin voimakkaana.

Opiskelija on hämmentynyt suuresta teoreettisten aineiden määrästä verrattuna instrumentti- ja yhtyeopintojen määrään. Hän ei kuitenkaan näe yhtenevyyttä, eikä näin ollen välttämättä osaa itse yhdistää annettuja teoreettisia tietojaan tai taitojaan käytännön musiisointiin. Monet musiikilliset seikat jäävät huomaamatta ja sitä kautta toteutumatta omissa esityksissä.

Miksi opiskelija ei näe tätä yhteyttä? Syy on tuossa aiemmin mainitussa eri aineiden irrallaan pitämisessä.

Tässä työssä tarkastellaankin miten saadaan opetussuunnitelma toteutettua siten, että siitä käy selvästi esille eri aineiden toisiaan tukevat elementit sekä pyritään luomaan logistiikka, jonka avulla edetään opetettavasta kohteesta toiseen niin, että asiayhteys säilyy. Kyseessä on juonen kirjoittaminen opetussuunnitelmaan yksinkertaistetun työkalun muodossa.

Arviointiin ja sen kriteereihin kohdistuvaan muutostarpeeseen otetaan myös kantaa luomalla joitain yleisesti päteviä malliesimerkkejä.

Kehityshanke on rajattu vielä koskemaan musiikkialan perustutkinnon muusikontutkinnon rytmimusiikin suuntautumisvaihtoehdon opetussuunnitelmaa. Tämä siksi, että hankkeesta ensinnäkin tulisi liian laaja yhden ihmisen toteutettavaksi ja toisaalta rytmimusiikki sekä sen opetus on lähellä hankkeen toteuttajan sydäntä.

2 KEHITTÄMISHANKKEEN TAUSTAA

2.1 Perinteinen opetus musiikkioppilaitoksissa

Suomalaisen musiikinopetuksen juuret ovat pitkälti saksalaista perua. 1800-luvun loppupuolella suomalaiset säveltäjät ja kapellimestarit opiskelivat Saksassa ja toivat mukanaan opetusmetodeja, joita ryhdyttiin soveltamaan ensimmäisissä kotimaisissa oppilaitoksissa. Opetuksen painopiste oli tuolloin instrumenttiopetuksessa, tarkemmin sanottuna pianossa, viulussa, sellossa ja laulussa. Näiden instrumenttien opiskelun ohella tuli opiskella harmoniaoppia ja musiikin historiaa. Helsingin musiikkiopistossa (1882-) ei annettu opetusta muissa instrumenteissa, vaan opetusvastuu oli Helsingin Orkesteriyhdistyksellä. Orkesterisoitto oli yleisesti ottaen sivutuote, jossa kukin pääsi kokeilemaan opittuja taitojaan. Nämä kaksi eri instanssia yhdistyivät 1880-luvun puolivälissä ja niistä muodostui myöhemmin (1931) Sibelius Akatemia.

2.2 Rytmimusiikin ja klassisen musiikin välinen kuilu

Jo tuolloin, 1800-luvun loppupuolella luotiin ero klassisen ja rytmimusiikin väliin. Ilkka Oramo kirjoittaa Martin Wegeliuksen ajatuksista artikkelissaan (<http://muhi.siba.fi/muhi/bin/view/MuHi/Home>) seuraavasti:

”Jacobssonin väsymätön toiminta musiikinopettajana on saanut aikaan sen, että monissa pääkaupungin piireissä saadaan kuulla todella hyvää musiikkia. Mutta monet nuottihyllyt notkuvat edelleen modernia salonkirihkamaa, jota on tuotu ulkomailta tai jonka kustantaja on Beuermann. Lapsille on annettava soitettavaksi hyvää musiikkia; tällä tavoin nuorukainen tai neitonen muutamman vuoden kuluttua huomaa, miten mahtava vaikutus musiikilla on ihmiskunnan sivistäjänä. Tällaisen vakaumuksen kehittäminen kansassa on taiteilijan ja musiikinopettajan tärkein tehtävä. Musiikillinen lahjakkuus ei maassamme ole harvinaista, mutta sitä ei saa johtaa harhaan ala-arvoisella musiikilla. Päiväperhojen sijaan (niihin hän luki mm. puolalaisen Thekla Badarczewskan sävellyksen La Prière d'une vierge, Neitsyen rukous) lasten on annettava soittoa pianomusiikin aarteita, Haydnin, Mozartin, Beethovenin, Mendelssohnin ja Schumannin teoksia.”

Tämä ajatusmalli on murtunut vasta 1990 -luvun aikana, jolloin musiikkioppilaitosten opetusohjelmiin on lisätty rytmimusiikinopetusta. Samoin alan opettajien koulutusta on lisätty.

2.3 Rytmimusiikin opiskelun ja opetuksen historiaa

Perinteisesti rytmimusiikin opiskelu Suomessa oli aina 1970-luvulle asti levyiltä kopioimiseen, radiokuunteluun, lehtien lukemiseen ja vierailijoiden kanssa käytyihin keskusteluihin perustuvaa omaehtoisesti tapahtuvaa opiskelua. Näistä saatuja oppeja sovellettiin

erilaisissa soitannollisissa ympäristöissä. Soveltamispaikkoja olivat kellarit harjoitustiloina ja tanssilavat sekä ravintolat esiintymisympäristöinä. Pääasiallisin oppimisympäristö oli yhtye, johon tuotiin levyiltä opeteltuja asioita ja sovellettiin käytäntöön.

Jotkut rohkeimmista muusikoista sekä koulumusiikinopettajista lähtivät omakustanteisesti Yhdysvaltoihin, pääasiallisesti New Yorkiin hakemaan yksityistä opetusta ja Chigagoon tuon ajan tunnetuimpaan oppilaitokseen Berklee School of Music'iin saamaan oppilaitosmuotoista opetusta. Nämä henkilöt toivat ajatuksen rytmimusiikin opetuksen ”laitostamisesta” ja Suomeen perustettiin ensimmäinen alan oppilaitos, Oulunkylän Pop/Jazzopisto 1970 -luvulla niiden edellä mainittujen kokemusten innoittamana. Tuohon aikaan opintosuunnitelmat myötäilivät klassisen musiikin opetuksen suuntaamia linjoja, teoriaa, säveltäpailua, instrumenttiopetusta ja yhtyesoiton opetusta. Tämä linjaus puolestaan johtui siitä, että tuohon aikaan rytmimusiikin opetussuunnitelmia laadittaessa niitä laatimassa ei ollut riittävästi alan koulutuksen saaneita opettajia. Sama ilmiö on huomattavissa laajalti ympäri maailmaa. Tämä seikka todetaan tanskalaisessa tutkimuksessa *The Invention of “Rhythmic Music”* (Jonas Müller, 2008, s.14), jossa asia myös yleistetään koko maailmaa kattavaksi ongelmaksi. Saman asian toi esille yhdysvaltalainen pedagogi David N. Baker totesi IAJE:n (International Association of Jazz Educators) vuosittaisen konferenssin avajaispuheessaan Torontossa tammikuussa 2004.

Kuva 1. Eri oppiaineiden irrallisuus

Klassisen musiikinopetuksen linjaus, teorian, musiikin historian, instrumentti- ja yhtyeopetuksien toisistaan irrallaan pitäminen, vakiintui (kuva 1.) opetusmuodoksi aina näihin päi-

viin asti. Opettajat pitivät ja pitävät itsepintaisesti kiinni omista opetuksen kohteistaan sekä metodeistaan muista aineista piittaamatta, ikään kuin niillä ei olisi mitään yhteistä tekijää, musiikki itse. Samalla tämä on hämärtänyt opiskelijan käsitystä oppisisällöistä ja niiden yhteyksistä toisiinsa

3 TAVOITTEIDEN ASETTELU

Tässä työssä keskitytään kehittämään opetussuunnitelmaa noudattava uudenlaista opetusmatriisia muusikonkoulutuksen tarpeita varten rytmimusiikin osalta.

Kehitystyön perusajatuksena on palauttaa opetuksen perusyksiköksi yhtye, musiikin esittämisen peruselementin. Muut opetettavat aineet asetetaan yhtyeopetusta tukeviksi osioiksi.

Tarkoituksena ei ole hajottaa vanhoja, hyviksi havaittuja ainekohtaisia opetusmetodeja, didaktiikkaa. Sen sijaan opetuksen sisältöihin tuodaan joitain olennaisia osia erilaisista yhteyksissä opetettavista rytmimusiikin tyyleistä tutkittaviksi ja analysoitaviksi. Tällä pyritään saamaan opiskelija ymmärtämään, että kaikilla opiskeltavilla aineilla on jokin yhteys musiikin esittämiseen. Yhteys voi olla historiallinen, teoreettinen tai jopa syy ja seuraus -pohjainen.

Pyrkimyksenä on kehittää sanallisesti yksinkertaistettu opetussuunnitelma ja sen tueksi visuaalinen kuvaus opetuksen johdonmukaisuudesta. Samalla pyritään luomaan kuvaus, josta kukin opettaja voi seurata opetuksen etenemistä eri tasoilla ja aineissa sekä työkalu, jolla uusi opettaja voidaan perehdyttää helpommin tulevaan työhönsä.

4 ONGELMAT

4.1 Ongelmat opetussuunnitelmassa

Tämän hankkeen haasteellisimmat ongelmat ovat miten saada yhdistettyä eri rytmimusiikin tyylien olennaisia sisältöjä muihin aineisiin, miten saada opettajakollegat oivaltamaan hankkeen perusidea sekä millaiseen muotoon sisältö tullaan kirjoittamaan, jotta se on kyllin yksiselitteinen, eikä sisällä liikaa ongelmallista termistöä, joka puolestaan saattaa johtaa lukijan harhateille.

Tyylien olennaisten sisältöjen yhdistämisessä päälimmäiseksi ongelmaksi muotoutuu kulloinkin opetettavan materiaalin laajuus. Pääasiallisesti tämä johtuu kunkin yhtyeperiodin opettajan omista mieltymyksistä sekä mielipiteistä, siitä mitä pitää tärkeänä. Tätä asiaa pitääkin pohtia kylmästi, vain esitettävän musiikin teoreettisen sisällön kysymyksenä. Haasteena onkin yhteisen, punaisen langan löytyminen sisällön, opettajien ajatusmaailman ja ajan haasteiden välillä.

Toiseksi opiskelijoiden vuosittain vaihteleva taitotaso luo omat ongelmansa kyseisen tyyppisen ohjelmiston laatimiseen siten, että teoreettinen sisältö pysyy samana. Muutosvastarinta on myös odotettavaa kollegojen taholta, kiitos vanhojen perintöjen.

4.2 Ongelmat arvioinnissa

Arviointi ammatillisessa koulutuksessa on jäsenneily opetussuunnitelman perusteiden sisältöjen mukaisesti. Näiden sisältöjen tarkasteleminen kokonaisuuksina hankaloituu jo edellä kuvatun opettajien omien aineiden opetuksellisten sisältöjen tärkeyden perusteella. Arviointia saattaa hankaloittaa myös opettajien mustasukkaisesti omasta sisällöstä kiinnipitäminen. Tällä tarkoitan, ettei arvioijille ”paljasteta” kaikkea, kuten opetuksen sisällön todellista painopistettä tai tavoitetta. Tämä saattaa osaltaan johtua myös tuosta alalla vallitsevasta lokeroitumisesta. Tämä ei myöskään palvele millään muotoa aineen ”loppukäyttäjää” eli opiskelijaa. Hänelle tavoitteet ja varsinkin syy-yhteys jäävät pimentoon. Tämän hankkeen arviointiin liittyvä ongelma muodostuneekin pääasiallisesti siitä, miten saadaan opettajakunta oivaltamaan oman aineensa olevan ”vain” osa suurempaa kokonaisuutta, kuitenkin sen arvoa alentamatta.

5 MENETTELYTAVAT

5.1 Opetussuunnitelman kehittäminen

Syksyllä 2008 koulutussuunnittelijan kanssa käydyn keskustelun tuloksena oli asettaa tavoitteeksi luoda työkalu, jonka avulla voidaan esittää opettajille sekä opiskelijoille selkeästi rytmimusiikin opiskelun tavoitteet ja keinot niiden saavuttamiseksi. Ensin laadittiin toiminnalle aikataulu, jonka mukaan työkalun piti olla valmis vuoden 2009 toukokuun lopulla opettajakunnalle esiteltäväksi ja ottaa käyttöön seuraavana syksynä uusien opiskelijoiden opetukseen. Tähän aikatauluun on sittemmin tullut muutos uudistuvan opetussuunnitelman perusteiden vuoksi. Uudet perusteet otetaan käyttöön syksyllä 2010 ja työn lopullinen tavoite on asetettu tuohon ajankohtaan toteutuvaksi. Työtä lähdettiin kuitenkin viemään eteenpäin välittömästi, ensin kartoittamalla olemassa olevien opetusaineiden sisältöjä. Aiheesta käytiin keskusteluja eri aineopettajien kanssa ja muodostettiin koonti eri aineiden sisällöistä. Huomio tässä vaiheessa kiinnittyi eri aineiden sisällölliseen päällekkäisyyteen. Keskusteluissa ilmeni myös selkeitä puutteita. Sisällöistä puuttuu kokonaisia, kehityksen kannalta tarpeelliseksi katsottuja opetuksellisia osioita, kuten soinnutus. Ilmeni myös tarvetta laajentaa joidenkin aineiden opetuksen kestoa yhdestä kahteen, jopa kolmeen lukuvuoteen. Sen hetkisistä opetuksellisista sisällöistä laadittiin kooste (Liite 1.) myöhempää tarkastelua varten. Koosteesta on poistettu opettajien nimet.

Käytyjen keskustelujen ja voimassa olevan opetussuunnitelman perusteiden mukaisten sisältöjen (Liite 2.) perusteella ryhdyttiin purkamaan koko opetusta palasiksi. Näkökulmaksi valittiin käytännön musisoinnin (yhdyteopetus), instrumentinkäsittelyn (instrumenttiope- tus) sekä teoreettisten aineiden (hahmotus) yhteiset asiat.

Seuraavana pohdittiin, missä tämä kaikki opetuksesta saatu tieto ja taito, mukaan lukien myös muut perusteiden asettamat vaatimukset, ilmenevät luonnollisella tavalla. Päädettiin yhteeseen, joka on musiikin esittämisen perusmuoto. Tähän ajatukseen perustuen kehi- tettiin ensimmäinen versio matriisimuotoon. Peruslähtökohdaksi otettiin olemassa olevat eri rytmimusiikin tyylien opiskelussa käytettävät workshopit, joita nimitettiin tuotteiksi. Tarkasteltiin ensinnäkin käsiteltävien tyylien ominaispiirteitä. Ominaispiirteissä otettiin huomioon omaksumiseen tarvittava teoreettinen tieto, esittämiseen tarvittava instrumentin hallinta sekä valmis tuote eli valmistettu tyylinmukainen ohjelmisto.

Sama toistettiin kaikkien neljän eri workshopin sisällön purkamisessa. Saatu aineisto koottiin teoreettisten aineiden etenemisen mukaan loogiseksi kokonaisuudeksi ja sijoitet- tiin opetusohjelman kahdelle ensimmäiselle lukuvuodelle. Kolmannen lukuvuoden syys- lukukauteen sisällytettiin workshop, joka sisältää kaiken aiemmin opetetun suoraan ohjel- miston sovittamiseen sidottuna. Kevätlukukausi varattiin opiskelijoiden opinnäytetöiden sekä mahdollisten instrumenttikurssien valmisteluun ja toteuttamiseen.

Liite 3.

Työkalmatriisin ensimmäinen kehitysversio

Juha Unkila 08PoPeA

Rytmimusiikki:									
Lukukausi/ Aihealueet	1	Väliprojekti / työssä- oppiminen	2	Väliprojekti / työssä- oppiminen	3	Väliprojekti / työssä- oppiminen	4	Väliprojekti / työssäoppiminen	Tuote
1. lukukausi	Yleiset instrumentin käsitteilytaidot. Prima vista	Opiskelijan omat, opiskelua tukevat kokoonpanot	Ohjelmisto Keskeisenä blues ja sen variaatit. Tarvittavat asteikot	Opiskelijan omat, opiskelua tukevat kokoonpanot	Tuotteessa tarvittavat "kompit", puhaltajilla "riffitaustat"	Opiskelijan omat, opiskelua tukevat kokoonpanot	"Rocksoolot"		
	Sivuaine:	a) harmoniasoitin: Vapaasäestys			b) solistinen/laulu				Käytännön töitä PT:n bandeissa
	Teoria	Tietotekniikka	Säveltapailu	Työympäristö	Rytmiikka	Ammatti-osaamisen näytöt	Historia	Sovitus	R&B
	Duurisävellajit ja asteajattelu. Bluesasteikko Harmoniakulut, Tyylinmukaiset IV-V-I, I-VI-II-V-I, VI-IV-V-I yms.	Word- ja excel-ohjelmistot, sekä Finale- nuotinnus-ohjelma	Duuri tonaliteetti ja blues-asteikko	Työelämä- tietous	Tyylinmukaiset rytmiset painopisteet, Fraseeraustavat		Klassisen musiikin historia	Esitettävän ohjelman transkriptiot	
	Yleiset hahmottamisaineet								
Kuoro									
2. lukukausi	Yleiset instrumentin käsitteilytaidot. Prima vista	Opiskelijan omat, opiskelua tukevat kokoonpanot	Ohjelmisto Keskeisenä molliblu- es ja sen variaatit. Tarvittavat asteikot	Opiskelijan omat, opiskelua tukevat kokoonpanot	Tuotteessa tarvittavat "kompit", puhaltajilla "riffitaustat"	Opiskelijan omat, opiskelua tukevat kokoonpanot	Rootitus kunkin instrumentin osalta		
	Sivuaine:	a) harmoniasoitin: Vapaasäestys/Kandenssisoitto			b) solistinen/laulu				Käytännön töitä PT:n bandeissa
	Teoria	Tietotekniikka	Säveltapailu	Työympäristö	Rytmiikka	Ammatti-osaamisen näytöt	Historia	Sovitus	tanssi- musiikki
	Mollit asteineen ja kadensseineen	Word- ja excel-ohjelmistot, sekä Finale- nuotinnus-ohjelma	Mollitonaliteetti, kadenssit	Työelämä- tietous	Tyylinmukaiset rytmiset painopisteet, Fraseeraustavat	Musiikkialan- perusteet	Klassisen musiikin historia	Esitettävän ohjelman transkriptiot	
	Yleiset hahmottamisaineet								
Kuoro									

©Juha Unkila, 2009

Kuva 2. Helmikuussa 2009 lähetetyn matriisin ensimmäinen sivu.

Matriisi (Liite 3.) ja sen lukuohje (Liite 4.) lähetettiin opettajille helmikuussa 2009 tutkitavaksi ja kommentoitavaksi toukokuun aikana järjestetyssä istunnossa. Matriisia selventävä alustusteksti, oli seuraava:

”Pitkin syksyä tuli puheissa sivuttua noita meikäläisen pedagogiikkaopintoja. Rehtorin (J) ja koulutussuunnittelijan (K) kanssa juteltuani tuohon liittyen jonkin hyödyllisen kehityshankkeen tekemisestä ilmeni, että (K) on tekemässä uutta opinto-opasta, johon pitäisi liittää kuvaus opintojen etenemisestä. Sovittiin, että lähdän kehittämään työkalua opettajille. Perusajatuksena on, että mahdollisimman selkeästi liitettäisiin eri opetuksen osa-alueet toisiinsa, selkeät väli- ja lopputavoitteet osoittaen. Tämähän on projekti, jota ei voi tehdä yksin, vaan siihen tarvitaan kaikkien opettajien panostusta minimissään kommentaattoreina. Olen värkännyt alustavan ajatuksen matriisimuotoon ja sille ”lukuohjeen”. Matriisiin olen ”heitellyt” asioita, joita mielestäni pitäisi/voisi painottaa eri aineiden sisällöissä, muun perustyön ohella. Nyt tarvitaan ensisijaisesti kommentteja ajatuksen toimivuudesta ja toissijaisesti myös lisää heitettyjä aiheita sisältöihin. Perusajatus on: ”Kaikki vaikuttaa kaikkeen”, 1) Instrumenttiopetuksessa huomioidaan kulloisenkin workshopin tarpeen muun ns. perusopetuksen ohella. 2) Hahmotusaineissa (solfa, teoria, rytmikka) käytetään osana materiaalia workshopin biisejä tai niiden osia. 3) Muissa aineissa keskitytään antamaan perusvalmiuksia tulevista opinnoista suoriutumiseksi sekä avartamaan musiikillista ajatusta.”

Varsinaiseen maaliskuun lopulla pidettyyn istuntoon eivät kaikki opettajat osallistuneet. Osa jätti palautteensa sähköpostitse, osa antoi palautteensa suullisena istunnon aikana ja osa ei ole kommentoinut asiaa muulla tavoin kuin hiljaisesti hyväksyen tai ei lainkaan. Seuraavassa kirjattuna kommentteja, joista näkemyksen mukaan saattaisi olla hyötyä kehitystyön kannalta.

Kommentti 1.

”Opetus on ollut vahvasti sidoksissa opiskelijoiden senhetkiseen tasoon, mutta olen kurssilla pyrkinyt vahvistamaan opiskelijoiden kuulonvaraisen hahmottamisen osa-alueita niin, että käytännön yhtyetyöskentely ja transkribointi tulevat mahdollisiksi. Tunnit koostuvat suurimmaksi osaksi opiskelijoiden laulattamisesta (ei nuoteista), ja sitä kautta harmoniaan tutustumisesta. Tuottaminen ja tunnistaminen (esim. soinnun tai intervallin) ovat mielestäni vahvasti sidoksissa toisiinsa, ja kun tuottamista työestetään tarpeeksi, tulee tunnistamisesta (ilman soittimella tarkastamista, joka on vain hakemista) helppoa. Transkriptio oppiaineena on lähinnä vain sävelkorkeuksien ja rytmien hakemista ja kirjaamista, jonka takia en ole siitä kovin innoissani. Toki siitäkin oppii (säveltapailullisesti), mutta siihen oppimiseen ei tarvita organisoitua opetusta. Jos transkriptioon liittyy analysointia yms. siitä saa muutakin irti, mutta opiskelijoiden tason ollessa mitä on, tarve nimenomaan säveltapailuopetukselle on huutava.”

Kommentti 2.

”Opetuksen tulee keskittyä opiskelijoiden kykyjen kehittämiseen ja kuulonvaraisten ilmiöiden tuottamiseen (laulamiseen), ei arvuutteluun ja testaamiseen. Ryhmien tulee näin ollen olla tarpeeksi pieniä ja kaikista ilmiöistä tulee olla

myös muuta soivaa materiaalia kuin opettajan soitto pianon/kitaran keskirekisteristä. Esimerkkien ja harjoitusten tulee olla soivasta musiikista peräisin. Opiskelijoiden kyky hahmottaa eri musiikillisia ilmiöitä kuulonvaraisesti tulee helpottamaan teorian opiskelua huomattavasti. Harjoituksia tulee tehdä tunteilla myös opiskelijoiden omilla soittimilla, jotta saadaan luotua vahva yhteys kuulemisen ja soittamisen välille.”

Kommentti 3.

”Ennen kuin tällaisia työkaluja otetaan käyttöön, on syytä keskustella siitä, pitääkö workshoppeja mieltää uusiksi. Malli jossa opintojen välitavoitteet koostuvat workshoppeista, ja workshop -opetus siitä, että harjoitellaan valikoiduina (melko satunnaisia) kappaleita keikkakuntoon, ja kaikkeen opetukseen ympäristään tyylinmukaisia ”juttuja”, on täysin ulkokohtainen. II asteen opintojen selkeä tavoite on valmius jatko-opintoihin tai työllistyminen = riittävät instrumentti-, musiikki-, ja työelämätaidot, tarpeeksi monipuolinen (rytmi)musiikin tyylien hallinta. Tällä tasolla opiskelijoiden instrumentti-, ja musiikkitaidot ovat yleensä niin levällään, että oppiminen soittotilanteessa ei ole ensisijaisesti tyyllispesifistä, vaan ko. kappaleista koetetaan selviytyä miten kukin pystyy. Tällöin tyyllisidonnaisten tuotteiden asettaminen välitavoitteiksi, niin että kaikki oppiaineet asetetaan tukemaan tätä tuotetta, ei ole kovin mielekästä. On todennäköistä että vahvan tai kapean musiikkimaun omaavat opiskelijat eivät ole kaikista workshoppeista kovin innoissaan, ja jos kaikki aineet vahvasti liittyvät ko. workshoppiin, on mahdollista että nämä opiskelijat kokevat koko opiskelun tuona aikana huomattavan ankeana.”

Kommentti 4.

”On tärkeää että opiskelijat pääsevät soittamaan ohjatusti ja oppimaan soittotilanteessa, mutta kehitystä tapahtuu (tällä tasolla) eniten itse yhteytyöskentelyssä sekä instrumentin hallinnassa, ei tietyn tyylin tuottamisessa. Tyyli tosin on näppärä otsikko ja sivutuote. Tyylit ja niihin liittyvät ilmiöt ovat myös niin häilyviä, että esim. R&B ja duurien sekä tanssimusiikin ja mollien listautuminen samassa yhteydessä on lähinnä huvittavaa stereotypiaa, eikä selkeyttävä työkalu. Mikäli haluamme ottaa käyttöön kaikkea yhteen tuovan opintusuunnitelman ja työkalun, joka lähtee tyyliin perustuvien kurssien tuotteistamisesta, niin workshoppien sisällöt, kestot, ja opetustavat tulee määritellä huomattavasti tarkemmin, samoin kuin kaikkien hahmotusaineiden sisällöt.”

Kommentti 5.

”Työkalussa solfaa on ripoteltu joka lukukaudella, vaikka kurssin kesto on tällä hetkellä 1+1 vuotta (pakollinen + valinnainen). Rytmiikka ei myöskään kestänyt kuin vuoden, silloin kuin minä sitä opetin.”

Kommentti 6.

”Opettamani säveltapailu on kokonaisuus, jolla on selkeä tavoite, ja se että sinne ripoteltaisiin meneillään olevan workshopin palasia, voisi olla ihan nättiä lisää, muttei toisi opetusta yhtään lähemmäksi tai kauemmaksi kokonaisuutta. Muokkaan toki mielelläni opetustani ja sisältöä, mutta en tällä tavalla. Työkalun nykymalli osoittaa sen, ettei meille ole hajuakaan siitä mitä muut aineissaan opettavat, ja näin sekavassa tilassa olevan paketin yhteen liittäminen ei tule onnistumaan.”

Kommentti 7.

”Luin läpi taulukoita ja ajattelin, että tämä helpottaa opiskelua jos saat asioita ja otsikoita vielä tiivistettyä. Yleisiä asioita: Suurena puutteena meidän koulutuksessa ammottaa nyt rock-workshopin puute! Mihin ihmeeseen se on hävinnyt!!! Minulla on laulajien kanssa muotoutunut ihan oma systeemi, joka kattaa kaikki tyylilajit vuosittain. Jaan vuoden yleensä neljään osaan: 1. Jazz, 2. Tanssi ja latin, 3. Musikaalit, 4. Pop/Rock. Tällä tavoin peruskurssiohjelmisto tulee kasaan ajoissa yms.. Olisi hyvä jos pystyisimme kaikki kuitenkin opettamaan workshopien tahdissa.”

Kommentti 8.

”Keskustelin erään toisen konservatorion opettajan kanssa aiheena olevasta matriisista ja toteamus oli, ettei hänen mielestään kukaan tässä maassa ole vielä asiaa näin ratkaissut. Samainen henkilö piti täysin mahdollisena perusajatuksen toimimista kyseisellä tavalla mallinnettuna.”

Yleisesti ottaen vastaukset olivat aika oletettuja, onhan kyseessä kokonaan opetuksen perinteitä rikkova ajatusmalli.

Tämän maaliskuisen istunnon jälkeen asia jätettiin hautumaan tämän kehityshankkeen tekijän ja koulutussuunnittelijan työpöydille. Kävimme kevään ja kesän aikana keskusteluja asiasta ja sen vierestä.

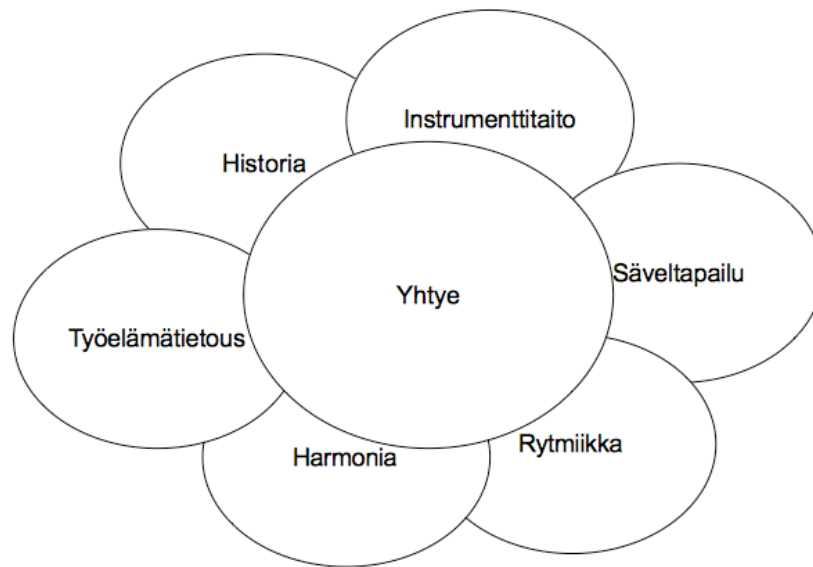
Syyslukukauden alkaessa otimme asian varsinaiseen käsittelyyn ja muodostimme toistemme ajatuksista kokonaiskuvan, miten työtä tulisi jatkaa eteenpäin. Samanaikaisesti meille esiteltiin tulevan opetussuunnitelman perusteiden pääotsikot ja niiden perusajatuksukset. Noiden otsikoiden punainen lanka on työelämälähtöisyys.

Syyskuun 2009 aikana oppilaitoksen opettajista koottiin neljä työryhmää pohtimaan oppilaitoksen oman opetussuunnitelman kehittämistä. Työryhmille jaettiin osa-alueet, jotka ovat uuden opetussuunnitelman perusteiden pääotsikoiden mukaisia. Nämä otsikot ovat seuraavat:

- Työtehtävän suunnittelu
- Musiikkiohjelmiston valmistaminen
- Muusikkona toimiminen ja musiikkiteknologeilla vastaavasti Studiotyöskentely ja äänentoisto

Nämä otsikot kuultuamme koko ajatus muodostui meille kirkkaaksi. Työelämälähtöisyyden lisääminen opetuksessa tarkoittaa käytännössä asioiden käsittelyä yhtyeissä, musiikin lopullisessa esitysmuodossa. Yhtye on peruselementti, jonka avulla musiikkia esitetään ja yhtyeeksi katsotaan jo kahden henkilön muodostama kokoonpano. Uuden opetussuunnitelman perusteiden pääkohdat kuvaavat ohjelmiston valmistamista alusta loppuun asti ja tavoitteena on esiintymistilanne ja siinä toiminen. Kuva 3. ilmentää yhtyesoiton merkitystä kokonaisvaltaisessa musiikin opiskelussa.

Yhtyesoitossa ilmenevät osaamisalueet

Juha Unkila, 11/2009

Kuva 3.

Tässä yhteydessä pohdittiin, mikä on toisen asteen ammatillisen koulutuksen muusikon koulutuksen tavoite. Tavoitteeksi asetettiin yhtyemuusikon pätevyys. Käytännössä tämä tarkoittaa henkilöä, joka pystyy suoriutumaan erilaisten ja eri musiikkityylejä edustavien kokoonpanojen hänelle asettamista haasteista ja velvoitteista sekä tunnustaa ja tunnistaa oman osaamisensa tason ja pystyy sitä kehittämään. Tämä ajatus tuki yhtyeen ottamista koko opetuksen perusyksiköksi.

Näiden keskustelujen jälkeen keväällä 2009 aikaansaatu matriisi ”räjäytettiin” pirstaleiksi ja ryhdyttiin mallintamaan opetuksen integrointia uudelleen, aluksi yhden tyyliuunnan workshop -opetuksen sisälle. Pohdittiin, mitkä ainekokonaisuudet ja miten ne voidaan saada näkyviin aluksi yhden esitettävän kappaleen tarjoaman sisällön avulla ja vähitellen laajentaen käsittämään kokonaista, tyylinmukaista ohjelmistoa.

Seuraavat asiat nousivat päällimmäisiksi:

- 1) Instrumenttiopetuksen tulee sisältää kulloinkin käsiteltävänä olevan tyyliuunnan erilaiset instrumenttikohtaiset lähestymis- ja käsittelytavat
- 2) Hahmotusaineiden tulee käsitellä ominaisia muoto-, melodia- ja harmoniarakenteita
- 3) Säveltapailun tulee sisältää muodon, melodian ja harmonian tunnistamista ja kirjoittamista soivasta näytteestä sekä laulamista annetusta nuotista
- 4) Rytmiikan tulee sisältää rytmisten ominaispiirteiden tunnistamista ja kirjoittamista luettavaan muotoon soivasta näytteestä sekä soittamista ja

laulamista annetusta nuottikuvasta

- 5) Historian tulee käsitellä tyyllisuunnan kehitysvaiheet ja siihen mahdollisesti vaikuttaneet ympäristötekijät sekä tietoisuus merkittävistä sävellyksistä, säveltäjistä ja esittäjistä myös soivasta esimerkistä.
- 6) Työelämä tietouden osaelementtejä ovat yhtyeen työskentelytavat, esiintymistilanteet, ohjelmiston kokoaminen tilaajan tai tilaisuuden asettamien vaatimusten mukaisesti, esiintymiseen liittyvät neuvottelutaidot. Opiskelija tuntee myös omat oikeutensa ja velvoitteensa, esim. sopimusehdot ja tekijänoikeuslaki sekä osaa edustaa sekä itsenäisenä muusikkona että yhtyeen jäsenenä.

Ensimmäisessä matriisissa käytetty tuote -sana poistettiin kokonaan.

Ylläolevasta muodostettiin aluksi kalvosto (Liite 5.) ajatuksen esittelyä ja kommentoimista varten ensin pienemmälle ryhmälle.

Mainittakoon, että kyseinen kalvosto esiteltiin myös musiikkiteknologian koulutusta pohtivassa työryhmässä, jossa yhtykeskeinen ajatusmalli sai avoimen vastaanoton. Teknologia työskentelee yleisimmin ryhmän (yhtyeen) kuin yksittäisen henkilön kanssa. Hänen tulisi omata samat teoreettiset, historialliset sekä työelämä tietouden osa-alueet kuin muusikonkin, pystyä äänittämään ja toistamaan tyylimukaisesti ja ennen kaikkea kommentoimaan asianmukaisesti. Kalvostosta, musiikkiteknologian kohdalla, oltiin valmiit muuttamaan vain yksi kohta; muusikon instrumenttitaidot teknologian ammattiaineiksi.

Muissa kommentoimissa ilmenneet keskeisimmät ja suurinta työtä vaativat seikat keskittyvät seuraavien asioiden yhteyteen:

- 1) *Miten integrointiajatus saadaan vietyä myös arviointeihin?*
- 2) *Miten lisätään opettajien yhteydenpitoa? Se lienee välttämätöntä integraation kehittämiseksi.*
- 3) *Miten vahvistetaan yhteisöllisyyttä ja sitoutumista yhteisiin tavoitteisiin?*

”Yksi ajatus voi olla se, että kehitetään arviointia kahdella tasolla: oppiaine-kohtaisesti ja ammattiosaamisen näytöissä.

Integraatio toimii parhaiten motivoituneella ja sitoutuneella jengillä. Se opiskelijajoukko, joka putoaa ryhmän kyydistä, on vaarassa livetä koko homman ulkopuolelle. Mitä teemme heidän kanssaan?”

5.2 Arvioinnin kehittäminen

Arviointia on pohdittu koko tämän kehittämishankkeen aikana koko ajan ikään kuin sivujuonena. Alussa kiinnitettiin huomiota nykyisten arviointimenetelmien monimutkaisuuteen sekä käytäntöjen kirjavuuteen.

Arvioinnin historiasta sen verran, että perinteisen musiikkioppilaitoksen tavoitteiksi ja arviointiin jokaiselle oppiaineelle on vuosien varrella syntynyt määrättytyyppiset eri kurssitutkintovaatimuksiin nojautuvat tavoitteet ja arviointimenetelmät. Pitää osata laulaa tai kirjoittaa annetun näytteen mukaan, pitää osata kirjoittaa tai luetella ääni ääneltä erilaisia asteikkoja, sointuja, pitää osata soittaa määrättyt kappaleet säestyksen kanssa tai ilman. Näille kahdelle, teorialle ja käytännölle, ei ole missään vaiheessa asetettu yhteistä nimittäjää. Yllättäen yhtyeessä soittamista ei arvioitu mitenkään.

Ammatillisen muusikkokoulutuksen ensimmäisen voimassaolevan opetussuunnitelman perusteisiin otettiin arviointiin mukaan yhtyesoittoaminen sekä muut työelämän osiot. Arviointikriteerejä muotoutui lukuisa määrä ja kun niihin lisätään vielä viisiportainen arviointi, niin kakku on valmis. Hankaluutena oli löytää kaikille arvosanoille osuvat arvoinnit sekä oppiainekohtaisten rajojen ylittäminen. Sama päällekkäisyys ilmenee perusteissa ilmenevässä jaossa.

Arviointimenetelmien sekä kriteerien avaaminen aikuisten ammattitutkintoja varten on ollut helpottava tekijä. Niiden mukaan näytönantajan ei tarvitse välttämättä erikseen tenttiä ainetta, jossa hänen pitää kirjoittaa tai luetella erilaisia asteikkoja taikka nuotintaa soitettua melodiaa. Nämä elementit voivat olla kuultavissa suoraan näytön yhteydessä instrumenttikäsittelyn yhteydessä teknisenä osaamisena sekä sävelpuhtaana ulosantina. Sama pätee myös harmonia-aineisiin, jos jokin näytössä esitettävistä kappaleista on näytönantajan oma sovitus tai jopa sävellys.

Ammattiosaamisen näytöt toivat oman kortensa tähän kekkoon. Pitikin arvioida osaamista toisella tavalla. Arviointiin tuotiin työskentely ja sen sujuvuuden aspekti.

Ensimmäinen kriteeristöä helpottava tekijä on ollut syksyllä 2009 käyttöön otettu kolmiportainen arviointi. Ei tarvitse keksiä ns. välinumeroiden kriteereitä, kuten tähän asti on tehty.

Koko arviointiasiaa on pohdittu yhdessä koulutussuunnittelijan kanssa ja hänen tehtävänsä onkin ollut tuottaa oppilaitokselle yhteinen tavoite sekä arviointiperiaate (Liite 6.), jonka perusajatuksena on yhtyeessä toiminen. Tähän liittyen on keskustelun pohjaksi kehitelty arviointimalli, jonka mukaan:

- T1 tasolla opiskelija työskentelee avustetusti
- H2 tasolla opiskelija työskentelee ohjatusti
- K3 tasolla opiskelija työskentelee itsenäisesti

Tätä tavoitetta ja arviointi mallia ei ole vielä esitelty opettajakunnalle, sillä olemme halunneet ensin keskittyä tulevan opetussuunnitelman perusteiden käsittelyyn.

6 POHDINTAA

Käsittelen tälle kehityshankkeelle asettamiani ongelmia sekä kuvaamaani prosessia Työstämme opetussuunnitelmaa yhdessä -teoksen (Gröndahl, Piekkari, Rassi 1994) asettamien kysymysten valossa.

Päällimmäisenä ajatuksena on oppilaitoksen oman opetussuunnitelman rakentamisen olevan jatkuva prosessi. Se ei valmistu koskaan. Sen pitää reagoida ympäristön alati muuttuviin vaatimuksiin sekä vastata niiden asettamiin haasteisiin. Musiikkialalla näitä vaatimuksia asettavat opetussuunnitelman perusteet, elinkeinoelämän tarpeet, uudet musiikilliset genret, alati vaihtuvat opiskelijat, muutokset opettajistossa sekä jopa opetusympäristö. Edellisistä muutoksista olenkin esittänyt esimerkinomaisesti kollegoilleni kysymyksen:

”Mitä teemme tai miten ajattelemme, kun pääsykokeisiin asteele ensimmäinen ”räppäri” tai sen genren tyypillinen instrumenttalisti, scratch -dj. Ja tämä henkilö läpäisee pääsykokeen hyväksyttävästi ja jolla on opiskelun aloittamiseen vaaditut perusvalmiudet olemassa?”

Kuka heitä opettaa ja miten heitä opetetaan? Vai jätämmekö tällaisen genren opetuksen ulkopuolelle. Syylistymmekö tässä tapauksessa samanlaiseen musiikillisten asioiden aliarvioimiseen, josta koko rytmimusiikin ja sen opetuksen arvostus on kärsinyt? Kysymys on asenteista sekä henkilökohtaisista mieltymyksistä.

Muutosvastarinnan kohtaaminen edellisen seikan esityksen kohdalla on yhtä todennäköinen kuin se oli tämän kehityshankkeen ensimmäisen version esittelemisen jälkeen. Vastarinta ilmeni juuri niillä tavoin, kuin sitä kuvittelinkin. Kommenteissa ilmenee omaan aineeseen liittyvää mustasukkaisuutta, ikään kuin se olisi ainoa tärkeä asia. Tämä tietenkin ilmentää opettajan intohimoa omaa asiaansa kohtaan. Tuollainen intohimo on määrättyyn pisteeseen erinomainen asia. Tuollaisen intohimon omaava opettaja kuitenkin unohtaa helposti avata ja avartaa omaa katsantoaan vallitseviin olosuhteisiin.

Ei osata katsoa kokonaisuuksia, eikä tarkastella oman tekemisen suhdetta muuhun. Tämä puolestaan aiheuttaa opetuksellisia päällekkäisyyksiä. Nämä päällekkäisyydet ovat omiaan sekoittamaan opiskelijan ajatuksia ja ymmärrystä teoreettisten aineiden merkittävyydestä musiikillisen esityksen valmistamisessa sekä lopullisessa esityksessä.

Tuolloin käydyissä keskusteluissa ja saaduissa palautteissa ilmeni opettajien katsomuksellisia eroja tavoitteiden asettelusta. Jälleen tullaan siihen, miten opettajan oma mielikuva vaikuttaa tavoitteisiin ja menetelmiin, joilla niihin tähdätään.

Näin ajateltuna saattaa muodostua oppilaitos tai pahemmassa tapauksessa useita eri oppilaitoksia oppilaitoksen sisälle. Tällä tarkoitan, että opetetaan omaa ainetta piittaamasta vallitsevasta ympäristöstä ja tai sen asettamista muutostarpeista.

Vaikuttavinta oli huomata, kuinka paljon aikaa ja energiaa tarvitaan kahdenkeskisiin keskusteluihin kollegojen kanssa. Näissä keskusteluissa aihepiirin piti olla mahdollisimman suppea. Yksi tai kaksi perusaihetta oli tarpeeksi. Aihe saattoi olla kysymyksen muotoinen: ”Miten näet, onko mahdollista toimia näin?”. Siis enemmänkin neuvoa kysyvä kuin kerto-va. Tämän tyyppisellä kysymyksellä saa vastaukseksi helposti aineksia, joista voi hahmot-
taa kokonaisuuksia. Vastaukset vieläpä sisältävät sekä teoriaan että käytäntöön viittaavia toimintatapoja. Tässä työssä kokonaisuuden, aiemmin mainitun punaisen langan ilmaise-
minen helpottuu. Kirjoitusvaiheessa ei saa painottaa liikaa tekstiosuuteen. Sen tukena tu-
lee ehdottomasti olla myös visuaalinen esitys, jonka avulla kuulija tai näkijä pystyy hah-
mottamaan asiayhteydet ja sitä kautta muodostamaan kokonaiskuvan. Pitää olla ”rautalan-
kamalli”, jonka avulla työtä viedään eteenpäin. Samoin pitää olla selkeitä, yksinkertaisia
esimerkkejä jo toteutuneista opetuskäytänteistä. Nämä esimerkit voivat olla seuraavankal-
taisia ja mieluummin vieläpä henkilökohtaisia havaintoja ja oivalluksia seuraavan mallin
mukaan:

*”Opettaessani erästä nuorta, hän kertoi ettei ole pahemmin ehtinyt harjoitella tuntia varten. Syynä oli valmistautuminen duo -esitykseen kitaristin kanssa. Ohjelmisto koostui vanhoista jazz- ja latin -standardeista, teemoineen ja sooloineen. Kysyin häneltä, mitä aiot tehdä kitaristin soittaessa sooloa. En kai mitään, hän vastasi. Hämmästelin ja kerroin erilaisista vaihtoehtoista miten tukea toisen sooloa. Heräsi kysymys, miten tämä sitten tehdään? Otimme käsiteltäväksi yhden kyseisistä kappaleista ja kerroin muodosta harmonian mukaisesti lyhyitä, yksinkertaisia, toistuvia kuvioita, jotka vastaavat esitettävän kappaleen rytmistä tavoitetta. Miten minä niitä muodostan? Etsi soinnuis-
ta (harmoniasta) yhteisiä säveliä ja käytä niitä. Hän löysi pienen johdattelun jälkeen kappaleen A -osasta kaksi säveltä, joilla selviää kaikista kappaleessa esiintyvistä A -osista. Hän soitti nämä äänet taustalevyn kanssa ja totesi, että hommahan toimii. Tämän jälkeen soinnuista haettiin muita sopivia, mahdollisimman lähellä olevia ääniä. Niitä löytyi yhden pentatonisen asteikon verran. Levy soimaan ja kokeilemaan. Lopputulos: Opiskelija pystyi lyhyessä ajassa omaksumaan paljon teoreettista tietoa ja soveltamaan sitä käytäntöön ensin oppitunnilla ja sen jälkeen esittävässä kokoonpanossa.”*

Hupaisinta asiassa on, että itse tajusin vasta vuorokautta myöhemmin opettaneeni juuri sen tavan mukaan, jota tässä hankkeessa on esitelty: Kappale tuodaan harjoitusympäris-
töön, kierrätetään teoria- ja instrumenttitunnin kautta takaisin käytäntöön eli yhtyeeseen.

Keskeiseksi ajatukseksi nousi pienin askelin eteneminen. Saada kollega tuntemaan itsensä huomioiduksi sekä tuntemaan olevansa tärkeä osatekijä kehitystyössä. Ketään tai kenen-
kään mielipidettä ei saa missään vaiheessa jättää huomiotta tai millään muotoa väheksyä. Pitää saavuttaa kollegoiden keskinäinen luottamus sekä hedelmällinen keskustelusuhde. Vain tiiviillä yhteistyöllä voidaan saavuttaa asetetut tavoitteet.

Yhtenä vastarintaa aiheuttavana tekijänä ilmeni opettajan pelko, että ollaan tilanteessa, jossa opetusmetodeja pitää muuttaa. Tarkoituksena on saada opettajakollegat huomamaan, ettei kyse ole didaktisista muutoksista. Sisältöihin ollaan tuomassa osia todellisissa työtilanteissa ilmeneviä asioita. Samalla pyritään luomaan opiskelukulttuuri, joka auttaa opiskelijaa suoriutumaan myös tulevaisuudessa odottavista tehtävistä.

Arvioinnin päällimmäiseksi ongelmaksi muotoutui arvioitavan materiaalin lähtötaso.

Opiskelijat tulevat erilaisista asetelmista.

Jotkut heistä ovat suorittaneet perustason vaadittavat aineet, toiset taas omaavat vastaavat tiedot ja taidot. Miten tämä materiaali asetetaan yhteismitalliseen muottiin. Pääasiallisesti toisen asteen koulutus on asetettu jatko-opinnoiksi henkilöille, joiden ikärakenne tai -tavoite on yläkoulun päästötodistuksen saaneiden ikäkeskiarvo. Kun vertaillaan tätä ikäluokkaa ja heidän musiikkiopistossa tai muualla saavuttamia tietoja ja taitoja sekä ammatillisen opiskelun asettamia vaatimuksia keskenään, ollaan helposti asettamassa ammattiin valmistumisen rimaa liian korkealle. Käytännössä muusikoista ollaan tekemässä solisteja ja se ei välttämättä ole toisen asteen vaan korkeamman koulutusasteen tehtävä.

Näkemykseni onkin, että muusikon perustutkinnon tavoitteena on opiskelijan selviytyminen yhtyemuusikon tehtävistä mahdollisimman hyvin. Tätä ajatusta puoltaa myös työelämälähtöisyyden osuuden lisääminen opetukseen. Toki solistisia valmiuksiakin pitää kehittää, ovathan ne esitysten ”suola”. Se on myös tavoitteellista toimintaa, joka tukee sekä ammatillista osaamista opintojen jälkeen sekä vahvistaa jatko-opintokelpoisuutta osaamistasolla. Arviointi pitäisi suhteuttaa näiden elementtien kesken ja sen pitää tukea ammatillista otetta sekä musiikillista kokonaisuutta ei vain yhden osa-alueen suoritusta.

7 TULOKSIA

Kehittämishankkeelle asetettiin päätavoitteeksi toimivan työkalun luominen. Tämä ei toteutunut alkuperäisen asetetun aikataulun puitteissa, vaan tulee valmistumaan myöhemmin käsi kädessä uuden opetussuunnitelman perusteiden vaatiman oppilaitoksen opetussuunnitelman valmistumisen kanssa. Työkaluajatuksesta ei kuitenkaan ole luovuttu, vaan sitä kehitetään jatkuvasti, aivan kuten koko opetussuunnitelmaakin. Toisaalta keskusteluissa onkin herätety ajatus toteutussuunnitelman luomisesta, eikä niinkään opetussuunnitelman kehittäminen.

Niin ei voi sanoa, etteikö tämän hankkeen aikana mitään tuloksia olisi saatu. Tuloksiksi voidaan jo katsoa opettajakunnan mielenkiinnon herääminen sekä yhteistoiminta uuden opetussuunnitelman toimivuuden takaamiseksi.

Kevään aikana syntyi ajatus opiskelijoiden teoreettisen osaamistason yhdenmukaistamisesta. Viitataan aiemmin mainittuun osaamistason kirjavuuteen. Tähän synnytetttiin syys-

lukukauden kestävä kurssi, jonka tavoitteena on, että jokaisella opiskelijalla on tarvittavat tiedot, taidot ja mahdollisuus opintojensa eteenpäin viemiseksi.

Kehityshankkeen puitteissa on syntynyt myös visuaalista oheismateriaalia, jonka avulla asiayhteyksien ymmärtäminen ei ole pelkästään luetun tekstin varassa. Tämä materiaali toimii tulevaisuudessa keskustelua avaavana sekä ajatuksia herättävänä pohjana jatko-työstölle. Lisänä on syntynyt liitteen 7. mukainen visio siitä, millainen oppilaitoksen uusi lukujärjestys voisi olla tulevaisuudessa ja miten opetus ei olekaan pelkästään yksilöllinen, vaan myös yhteisöllinen tapahtuma.

8 LÄHTEET

- Ammatillisen peruskoulutuksen opetussuunnitelman ja näyttötutkinnon perusteet. Musiikkialan perustutkinto. Muusikon koulutusohjelma. Yhtye-/orkesterimuusikko, säestäjä, laulaja, kirkkomuusikko. (2001). Opetushallitus: Helsinki
- Dunscomb, J. R., Hill, W. L. Jr. (2002). *Jazz Pedagogy. The jazz educator's handbook and resource guide.* Warner Bros. Publications: Miami
- Gröndahl, M., Piekkari, U., Rassi, A-L. (1994). *Työstämme yhdessä opetussuunnitelmaa.* Painatuskeskus: Helsinki.
- Linnakivi, M., Tenkku, L., Urho, E. (1988). *Musiikin didaktiikka.* WSOY: Helsinki.
- Musiikkialan perustutkinto. Opetussuunnitelma. Muusikon koulutusohjelma. (2004). Palmgren-konservatorio: Pori
- Müler, J. (2008). *The Invention of “Rhythmic Music”. Jazz, Rock, and World Music in Danish Music Education.* Copenhagen University Department of Arts and Cultural Studies: Kööpenhamina.
- Oramo, I. Artikkelisarja: Kultakausi 1882-1919. Järjestyneeseen musiikinopetukseen. <http://muhi.siba.fi/muhi/bin/view/MuHi/Home>. Sibelius Akatemia: Helsinki. Luettu 18.9.2009
- Tuomi, J., Sarajarvi, A. (2002). *Laadullinen tutkimus ja sisällön analyysi.* Helsinki: Tammi.

9 LIITELUETTELO

- Liite 1. Opetussisältöjen yhteenveto
- Liite 2. Opetussuunnitelman perusteet sisältö
- Liite 3. Työkalumatriisi
- Liite 4. Työkalumatriisin lukuohje
- Liite 5. Työelämälähtöinen yhtyeopetus
- Liite 6. Oppilaitoksen yleinen arviointiohje
- Liite 7. Visio tulevaisuuden lukujärjestyksestä

Opetussisältöjen yhteenveto – Palmgren-konservatorio, rytmimusiikki

Opetusaine / Opettaja	1. vuosi	2. vuosi	3. vuosi
Rytmimusiikin hahmottam.	Yläjärjestelmä, moodit, duurikomposiitti (nelisoinnut), molli komposiitti (nelisoinnut), melodia-, sointu- ja bassodiktaatit	tetrakordit, akustiset bassot, asteikot eri sointuasteilla, teema-, harmonia- ja rakenneanalyysit	hajasäveltekniikka, kadenssit, raeharmonisointi, soinnutus
Klassisen musiikin hahm.	intervallien rakenteet/tunnistaminen, kolmisoinnut ja tavallisimmat nelisoinnut käänsineen, sointujen yhdistäminen ja soittaminen annettujen merkintöjen pohjalta, melodian laulaminen nuotista, rytmin lukeminen, yksiäänisten melodioiden ja rytmin kirjoittaminen, sointufunktion tunnistaminen, pienimuotoisten sävellysten, keskeiset termit	helpot kaksiääniset diktaatit, väldominantit ja maantieteelliset soinnut ja niiden kirjoitus & tunnistus, helpon melodian soinnutus, tutustuminen,	musiikin analysointi partituuri/soiva pohjalta, helppojen sovitusten teko
Solfa	intervallit, kolmisoinnut, nelisoinnut, lisäsävelet, moodit, asteikkoihin kuuluvat soinnut, sointuihin kuuluvat asteikot, yleisimmät tonaaliset sointukulut		
Sovitus		Kaksiääninen harmonia (duetto), Bassolinja, Obligato, Soinnutus, Melodian muuntelu, Kolmi- ja nelisointujen äänenkuljetus, Re-harmonisointi, Hybridisoinnut. Sektionaalisuus: Kaksi- ja kolmiääninen sektionaalinen, Neli- ja viisiääninen sektionaalinen, Back Ground/taustaelementit	
Rytmiikka	Syyskausi käytiin tiiviisti aiheita pääsaantoisesti lausuen, esimerkkejä kuunnellen ja diktaatteja kuulonvaraisesti kirjoittaen.		

Opetussuunnitelman perusteiden sisällöt

Musiikkialan perustutkinto, muusikon koulutus

1. Musiikkialan perusvalmiudet 10 ov

Musiikin menneisyys ja nykyisyys
Soitintuntemus
Tieto- ja viestintätekniikka
Kuulonhuolto ja ergonomia
Vuorovaikutustaidot

2. Musiikin hahmottaminen 15 ov

Musiikin luku- ja kirjoitustaidot
Musiikin rakenteet ja analyysi

3. Instrumenttitaidot 30 ov

Ohjelmiston tyylinmukaiseen tulkintaan
tarvittavien instrumenttitaiteiden hallinta ja
kehittäminen
Ohjelmiston suunnittelu, ylläpitäminen ja
uuden harjoittaminen
Oman muusikkouden tunnistaminen ja
jatkuva kehittäminen
Sivuinstrumenttitaidot

4. Yhtye- ja orkesteritaidot 20 ov

Vuorovaikutus ja reagointi yhtyetilanteessa
Kommunikointi- ja esiintymiskyvyt sekä
ryhmätyötaidot
Työympäristön kehittäminen
Esiintymistäidot
Ohjelmiston omaksuminen ja harjoittaminen

5. Toimiminen muusikon työympäristöissä 5 ov

Työympäristöt ja käytännöt
Oikeudelliset ja sopimustekniset perusteet
Tiedonhankinta
Oman osaamisen markkinointi
Ammatti-identiteetin kehittäminen
Työelämän työskentelytilanteen kokonaisuuden
hahmottaminen

6. Valinnaiset opinnot 10 ov

Rytimusiikki:		1	Väliprojekti / työssä-oppiminen	2	Väliprojekti / työssä-oppiminen	3	Väliprojekti / työssä-oppiminen	4	Väliprojekti / työssäoppiminen	Tuote
Lukukausi/ Aihealueet		Yleiset instrumentin käsittelytaidot. Prima vista	Opiskelijan omat, opiskelua tukevat kokoonpanot	Ohjelmisto Keskeisenä blues ja sen variaatiot. Tarvittavat asteikot	Opiskelijan omat, opiskelua tukevat kokoonpanot	Tuotteessa tarvittavat "kompit", puhaltajilla "riffit" ja taustat"	Opiskelijan omat, opiskelua tukevat kokoonpanot	"Rocksoolot"		
		Sivuaine:	a) harmoniasoitin: Vapaasäestys							
		Teoria	Tietotekniikka	Säveltäminen	Työympäristö	Rytmiikka	Ammattiosaamisen näytöt	Historia	Sovitus	R&B
1. lukukausi		Duurisävellajit ja asteajattelu. Bluesasteikko Harmoniakulut, Tyylinmukaiset IV-V-I, I-V-II-V-I, VI-IV-V-I yms.	Word- ja excel-ohjelmistot, sekä Finale-nuotintimus-ohjelma	Duuri tonaliteetti ja blues-asteikko	Työelämä-tietous	Tyylinmukaiset rytmit painopisteet, Fraseeraustavat		Klassisen musiikin historia	Esitettävän ohjelman transkriptiot	
		Yleiset hahmottamisaineet								
		Kuoro								
		Yleiset instrumentin käsittelytaidot. Prima vista	Opiskelijan omat, opiskelua tukevat kokoonpanot	Ohjelmisto Keskeisenä molliblues ja sen variaatiot. Tarvittavat asteikot	Opiskelijan omat, opiskelua tukevat kokoonpanot	Tuotteessa tarvittavat "kompit", puhaltajilla "riffit" ja taustat"	Opiskelijan omat, opiskelua tukevat kokoonpanot	Roolitus kunkin instrumentin osalta		
		Sivuaine:	a) harmoniasoitin: Vapaasäestys/Kandenssisoitto							
		Teoria	Tietotekniikka	Säveltäminen	Työympäristö	Rytmiikka	Ammattiosaamisen näytöt	Historia	Sovitus	tanssi- musiikki
2. lukukausi		Mollit asteineen ja kadensseineen	Word- ja excel-ohjelmistot, sekä Finale-nuotintimus-ohjelma	Mollitonaliiteetti, kadenssit	Työelämä-tietous	Tyylinmukaiset rytmit painopisteet, Fraseeraustavat	Musiikkialan-perusteet	Klassisen musiikin historia	Esitettävän ohjelman transkriptiot	
		Yleiset hahmottamisaineet								
		Kuoro								

Yleiset instrumentin käsittelytaidot. Prima vista	Opiskelijan omat, opiskelua tukevat kokoonpanot	Ohjelmisto Keskeisenä jazz-blues & rhythm changes, AB- ja AABA -rakenteiset kappaleet. Tarvittavat asteikot	Opiskelijan omat, opiskelua tukevat kokoonpanot	Kandenssien käsittely omalla instrumentilla käytännössä	Opiskelijan omat, opiskelua tukevat kokoonpanot	Soolotranskriptiot	
Sivuaine:	a) harmoniasoitin: Vapaasäestys/Kandenssisoitto			b) solistinen/laulu		Käytännön töitä PT:n bandeissa	
Teoria	Tietotekniikka	Säveltapailu	Työympäristö	Rytmiikka	Ammattiosaamisen näytöt	Historia	Sovitus
Iskelmästä bebopiin harmonia muunnokset, asteikot ja ohjelmiston muunnokset, rhythm changes	Raportointi word ja excel-ohjelmistoja käyttäen. Finale-ohjelman hyödyntäminen transkriptioissa	Kandenssit ja melodiakulut	Työssä-oppiminen	Tyylinmukaiset rytmiset painopisteet, Fraseeraustavat	Yhtye- ja orkesteritaidot	Puuvillapelloilta bebopiin, eri tyylien tutkiminen	Opiskelijan soolo transkriptiot
Yleiset hahmottamisaineet							
Kuoro							
Yleiset instrumentin käsittelytaidot. Prima vista	Opiskelijan omat, opiskelua tukevat kokoonpanot	Eri tyyliä latin kappaleet. Tarvittavat asteikot	Opiskelijan omat, opiskelua tukevat kokoonpanot	Komppaustavat, melodian käsittely	Opiskelijan omat, opiskelua tukevat kokoonpanot		
Sivuaine:	a) harmoniasoitin: Vapaasäestys/Kandenssisoitto			b) solistinen/laulu		Käytännön töitä PT:n bandeissa	
Teoria	Tietotekniikka	Säveltapailu	Työympäristö	Rytmiikka	Ammattiosaamisen näytöt	Historia	Sovitus
Tyylinmukaiset kandenssit ja niiden rytmittikö	Raportointi word ja excel-ohjelmistoja käyttäen. Finale-ohjelman hyödyntäminen transkriptioissa	Tyylinmukaiset moniääniset melodiat	Työssä-oppiminen	Tyylinmukaiset rytmiset painopisteet, Fraseeraustavat	Yhtye- ja orkesteritaidot	Tyylintutkiminen	Opiskelijan soolo transkriptiot
Yleiset hahmottamisaineet							
Kuoro							
5. lukukausi	Yleiset	Opiskelijan omat, Syventävät	Opiskelijan	Syventävät	Opiskelijan	Syventävät	Ohjelmisto

instrumentin käsittelytaidot. Prima vista	opiskelua tukevat kokoonpanot	omat, opiskelua tukevat kokoonpanot	omat, opiskelua tukevat kokoonpanot	omat, opiskelua tukevat kokoonpanot	omat, opiskelua tukevat kokoonpanot	Käytännön töitä PT:n bandeissa
Sivuaine:	a) harmoniasoitin: Vapaasäestys/Kandenssisoitto		b) solistinen/laulu			
Teoria	Tietotekniikka	Säveltapailu	Työympäristö	Rytmiikka	Ammatti-osaamisen näytöt	Historia
Syventävät	Raportointi word ja excel-ohjelmistoja käyttäen. Finale-ohjelman hyödyntäminen transkriptioissa sekä sovitusyössä	Syventävät	Työssä-oppiminen	Syventävät	Instrumentti-taidot	Transkriptiot ja sovitukset eri kokoonpanoille
Yleiset hahmottamisaineet						
Kuoro						
Yleiset instrumentin käsittelytaidot. Prima vista	Opiskelijan omat, opiskelua tukevat kokoonpanot	Syventävät	Opiskelijan omat, opiskelua tukevat kokoonpanot	Syventävät	Opiskelijan omat, opiskelua tukevat kokoonpanot	Syventävät
Sivuaine:	a) harmoniasoitin: Vapaasäestys/Kandenssisoitto		b) solistinen/laulu			PT2
Teoria	Tietotekniikka	Säveltapailu	Työympäristö	Rytmiikka	Ammatti-osaamisen näytöt	Historia
Syventävät	Raportointi word ja excel-ohjelmistoja käyttäen. Finale-ohjelman hyödyntäminen transkriptioissa sekä sovitusyössä	Syventävät	Työssä-oppiminen	Syventävät	Instrumentti-taidot	Transkriptiot ja sovitukset eri kokoonpanoille
Yleiset hahmottamisaineet						
Kuoro						
6. lukukausi	Opinnäytetyö					

Opinto-oppaan “työkalun” lukuohje

Instrumenttiopinnot, johon perussisällön lisäksi sisällytetään tuotteen mukaisia elementtejä.

Hahmotusaineet, joiden sisällöissä käsitellään myös kyseisen tuotteen olennaisimpia asioita. Jotkut aineiden osat voivat olla sisäkkäin.

Meillä yleiset, “perushahmotus” -aineet

Rytmimuusiiikki:	Väliprojekti /	Väliprojekti /	Väliprojekti /	Väliprojekti /	Tuote
Lukukausi/ Aluealueet	2	3	4		
Yleiset Prima vista	Ohjelmisto Keskeisenä blues ja sen tarvittavat	Tuotteessa puhatajilla	”Rocksoolot”		
Sivuaine:	a) harmoniasoitin: Vapaasaestys	b) soitinlaulu:		Käytännön töitä PT:n bandeissa	
Teoria	Tietotekniikka	Työympäristö	Ammatti-	Historia	Sovitus
Džiurisävelijäit ja aste-ajattelu Bluesasätkö Harmoniakulut, Tyylinnukset V- VI, LV-II-VI, VI- IV-VI yms.	Word- ja excel- ohjelmistot, sekä Finale- nuotinnusohjelma	Työelämätietous Tyylinnukset Fraseeraustavat	Rytmikka	Klassisen musiikin ohjelman	Esitettävän ohjelman
Yleiset	Ohjelmisto Keskeisenä mollibluus ja tarvittavat	Yleiset hahmottamisaineet Kuoro			
Prima vista				Rootitus kunkin	
Sivuaine:	a) harmoniasoitin: Vapaasaestys	b) soitinlaulu		Käytännön töitä PT:n bandeissa	
Teoria	Tietotekniikka	Työympäristö	Ammatti-	Historia	Sovitus
Mollit asteineen ja Word- ja excel- ohjelmistot, sekä Finale- nuotinnusohjelma	Mollitonaliteetti	Työelämätietous Tyylinnukset Fraseeraustavat	Rytmikka	Klassisen musiikin	Esitettävän ohjelman
		Yleiset hahmottamisaineet Kuoro			

Workshop eli tuote, jonka hallintaan tähdätään

Perusajatuksena on, että kaikilla opetuksen osa-alueet tukevat lopullista “tuotetta”. Samalla totutetaan opiskelijat näkemään saamansa opetuksen kokonaisuuksina ja ymmärtämään ja soveltamaan saamansa teoreettisen tietonsa käytännössä. Tämä toimii myös päinvastoin. Ei opeteta enää yksittäisiä aineita vaan kokonaisuuksia, joilla on selkeä tavoite. Toisaalta tarkoituksena on myös, että opiskelija näkee jo tästä “työkalusta”, ettei mitään osa-alueita voi jättää vähemmälle huomiolle.

Opetuksen integroiminen Jazz workshop

Liite 5.

WORKSHOPIN TAVOITTEET

OPISKELIJA

- esittää valitun ohjelmiston tyylinmukaisesti yhteeseen jäsenenä
- omaa sisällön esittämiseen vaadittavat instrumenttitaidot
- tuntee keskeiset säveltäjät, sävellykset ja esittäjät
- tuntee tyylin ominaispiirteet ja osaa soveltaa niitä
- koostaa tilaajan haluaman ohjelmiston

OPIKSELUN SISÄLTÖ

Instrumenttiopetus

Työelämä-
tietous

Hahmotusaineet

Yhtye /
Workshop

Historia

Säveltäminen

Rytmiikka

INSTRUMENTTIOPETUS

- soittotavat
- tyylinmukaiset instrumenttikohdaiset esitystavat ja -käytännöt (kompit yms.)
- instrumentin rooli ko. tyylissä

HAHMOTUS

- Tyylinmukaiset harmoniakulut sekä kadenssit
 - Melodiarakenteet
- Tyyliässä esiintyvät tavallisimmat rakenteet (Blues, AABA, AA₁, yms)

SÄVELTAPAILU

- Tyylissä esiintyvien rakenteiden tunnistaminen soivasta näytteestä
- Melodian kirjoitus soivasta näytteestä
- Harmonioiden tunnistaminen ja kirjoittaminen soivasta näytteestä

RYTMIKKA

- Kolmimuunteisen rytmikan peruselementtien tunnistaminen
 - Kolmimuunteisen rytmikan soittaminen ja laulaminen nuottikuvasta
- Kolmimuunteisen rytmikan kirjoittaminen tunnistettavaan muotoon soivasta näytteestä

HISTORIA

- Tyylin kehitysvaiheet mukaan lukien kehitykseen vaikuttaneet ympäristötekijät
 - Tyyliille ominaiset piirteet
 - Keskeiset säveltäjät
 - Merkittävimmät esittäjät
- Keskeisten sävellysten tunnistaminen kuullusta näytteestä

TYÖELÄMÄTIETOUS

- Jazzyhtyeen työskentelytavat
- Jazzyhtyeen instrumentaatiovaihtoehdot ja instrumenttien oikeaoppinen sijoittelu esitystilanteessa
 - Lisäksi opiskelija
 - hallitsee ajankäytön
 - neuvottelee esitykseen liittyvistä sopimuksista
 - neuvottelee työnantajan kanssa ohjelmistosta
 - neuvottelee esityksen tarvitsemasta tekniikasta
 - tunnistaa kokoonpanon tilatarpeen
 - tunnistaa esityksen vaatimat ulkoiset puitteet;
 - puukeutuminen yms. seikat
 - tietää tekijänoikeudelliset veloitteet

TYÖSKENTELY

Esimerkkejä esitettäväksi ja tutkittaviksi
valittavasta ohjelmistosta:

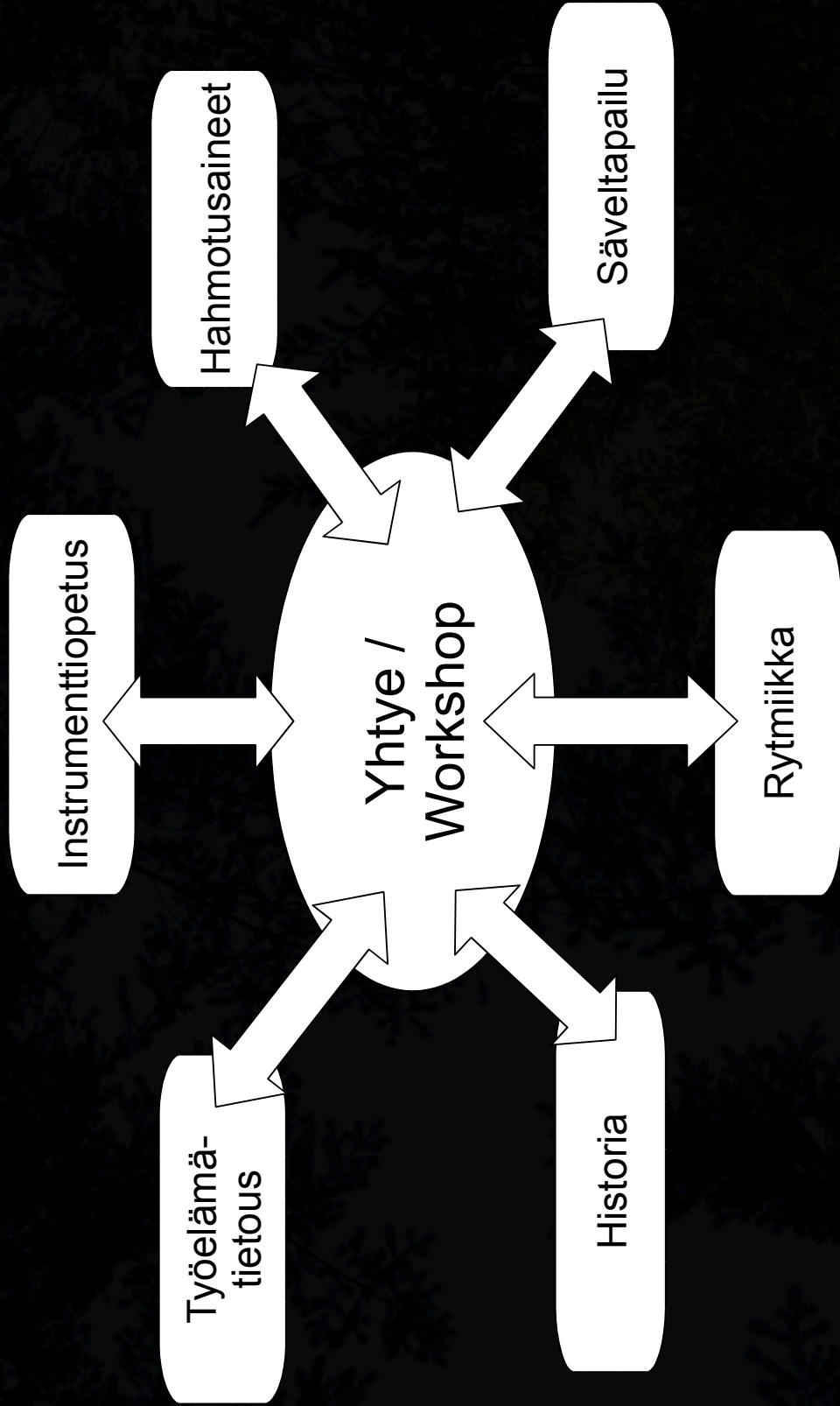
- Blues – duuri-, molli- sekä ”Parker”-blues
Esim. Fine and Mellow,

- Rhythm changes harmonia ja muoto
Esim. I Got the Rhythm, Moose the Mooche,

- AA₁ muoto
Esim. All of Me, Embraceable You,

Ja viedään nämä käsiteltäväksi
kaikkiin opetuksen keskeisiin osiin
JOLLOIN....

OPIKSELUSTA JA OPETUKSESTA MUODOSTUU VUOROVAIKUTTEINEN KOKONAISUUS:

Esitys keskustelun pohjaksi arvioinnista

1. Muusikon tärkein yksikkö on yhtye, jossa hän toteuttaa omaa muusikkouttaan.
2. Oppilaitoksen tavoitteena on opettaa opiskelijoille tietoja ja taitoja, jotka mahdollistavat opiskelijan kehittymisen muusikkona, joka kykene toimimaan muiden muusikkojen kanssa eri kokoonpanoissa.
3. Opilaitos asettaa eri opetettavissa oppiaineissa tavoitteet, jotka opiskelijan tulee saavuttaa opintojen päättyessä. Tavoitteet käsittävät:
 - 3.1. aloitustaso ja sen varmistaminen musiikin eri osa-alueilla
 - 3.1.1. Pääsykokeet
 - 3.1.2. eri musiikin osa-alueiden aloitustasovaatimusten täydennyskurssit
 - 3.2. Päämäärän
 - 3.2.1. yleiset päämäärät
 - 3.2.1.1. eri oppiaineiden päämäärät, jotka jokaisen opiskelijan tulee saavuttaa
 - 3.2.2. opiskelijakeskeiset päämäärät
 - 3.2.2.1. opiskelijalle räätälöidyt tavoitteet, jotka mahdollistavat opiskelijan jatko-opintokelpoisuuden ja/tai työelämäkelpoisuuden
4. Opiskelijan tietojen ja taitojen kehittäminen tähtää itsenäiseen muusikkouteen
 - 4.1. T1 taso: opiskelija työskentelee avustetusti
 - 4.2. H2 taso: opiskelija alkaa tiedostaa ja tunnistaa ongelmia, muttei kykene ratkaisemaan niitä itsenäisesti, toimii ohjatusti
 - 4.3. K3 taso: opiskelija tiedostaa ja tunnistaa ongelmat ja kykenee ratkaisemaan ne itsenäisesti

klo	Ma	Ti	Ke	To	Pe
9:00-12:00	Workshop (vastuuopettaja)	Workshop (solfaopettaja)	Workshop (harmoniaopettaja)	Muuta opetusta	Muuta opetusta
12:30-13:00	Opettajien raportointi saavutetusta ja toimenpiteistä tulevaan	Opettajien raportointi saavutetusta ja toimenpiteistä tulevaan	Opettajien raportointi saavutetusta ja toimenpiteistä tulevaan		
13:00-14:15	Historia	solfa	harmonia	Muuta opetusta	Muuta opetusta
14:30-15:45	Yleinen aine	Yleinen aine	Yleinen aine	Muuta opetusta	Muuta opetusta
16:00-17:15	instrumentti	instrumentti	instrumentti	Muuta opetusta	Muuta opetusta

Perusidea:

Workshopin vetovastuu ei enää olekaan pelkästään yhden opettajan harteilla, vaan mukana vetäjinä ovat myös solfa- ja harmonia-aineiden opettajat.

Työnjako:

Vastuuopettaja valitsee kulloinkin tarvittavan ohjelmiston keskustellen keskeisistä kappaleista muiden vetäjien kanssa.

Vastuuopettaja tuo kokonaiskuvaan mukaan työelämän elementit, laatii tarvittavat erilliset tehtävät ja huolehtii koko tuotannon toteutumisesta.

Solfaopettaja tuo mukaan oman aineensa elementit ja tarkentaa niitä vielä harjoituksen jälkeisellä tunnilla.

Harmoniaopettaja tuo mukaan oman aineensa elementit ja tarkentaa niitä vielä harjoituksen jälkeisellä tunnilla.

Ohjelmaan lisätään joka aamuinen ”tuotantopalaveri” koko workshopin kesken.

Palaverin aiheita esim:

Mitä eilen saavutettiin?

Mitä eilen ”menetettiin”?

Tämän päivän tavoitteet.

Koko produktion etenemisen tarkkailu.

Aikaa käytetään max 15 min.

Opettajien päivittäinen raportointi ilmaantuneista ongelmista toisille tiedoksi.

Etuja: Varajärjestelmä pääopettajan sairastuessa, useamman opettajan antama erilainen näkökulma aiheeseen, yhteisöllistyminen

Mahdollisia ongelmia: Resurssointi, miten tuntiintöitä jakautuvat...